

FRI PRESSE

2 AARGANG NR. 6

6. AUGUST

1944.

Næsten alle, der faar Chance til det, bliver Sabotører Interview med en Sabotør

Han sidder overfor mig et Sted i Danmark, i et af Frihedsbevægelsens Lokaler, der er sparsomt udstyret med alt undtagen illegalt Materiale. Det er en Mand paa ca. 30, rolig og bestemt. Man mærker, at han er vant til at tage en hurtig Beslutning. Han er den praktiske Leder af en af vore mest aktive Sabotageorganisationer. Hans Replik er til daglig hurtig og kvik, men overfor mine Spørgsmaal ved denne Lejlighed tænker han sig omhyggeligt om og svarer langsomt. Gang paa Gang maa vi ud i en Diskussion om, hvorvidt man af Sikkerhedsgrunde kan bringe dette eller hint offentligt frem.

"Hvorfor blev Du Sabotør?", indleder jeg.

"Tja, jeg følte den Trang til at gøre noget praktisk, som enhver normal Dansker føler."

"Er Du sikker paa, at det er det væsentligste? Er det ikke, naar det kommer til Stykket, det spendende og romantiske i Sagen, der trækker mest?"

"Jeg tror, helt oprigtig, at det hos alle er en ærlig Trang til at bekæmpe Tyskerne, der er den egentlige Drivfjeder. Men selvfølgelig er Spændingen en større eller mindre ekstra Tillokkelse for de fleste af os."

"Hvordan kom Du i Forbindelse med Arbejdet?"

"Jeg havde en eftersøgt Sabotør boende hos mig en Tid. Han kunde ikke lade være med at sludre lidt med mig om Sagerne, og 14 Dage efter at han var kommet, var jeg selv midt i Arbejdet. Det er nemlig saadan med det Arbejde, at det suger næsten alle de Folk til sig, der faar Berøring med det."

"Kan man passe sit normale Arbejde ved Siden af?"

"De fleste - næsten alle - bliver i deres Stilling, og den skal jo ogsaa passes. Selv prøvede jeg ogsaa i lang Tid at overkomme begge Dele. Men skal jeg være ærlig, maa jeg indrømme, at jeg følte det som en stor Lettelse, da jeg gennem et Gestapobesøg blev tvunget "under Jorden" og kunde koncentrere mig om Sabotagen."

150 Kr. om Maanedet til Soldater i første Linje.

"Folk siger, I faar en høj Løn i Branchen?"

"Folk i Ja, Krenchel, andre har jeg ikke hørt sige det. Hvis man ikke havde Tanter, der kunde slaas for en loer eller en 50 Kr. Seddel, kunde vi simpelthen ikke klare det daglige. I min Organisation er det saadan, at de af Folkene, der har maattet gaa under Jorden, indtil nu har faaet 150 Kr. om Maanedet - naar de ikke, saadan som jeg selv, er saa heldigt stillet at kunne klare sig uden. Men vi søger aldrig forgæves om Hjælp. Folk er saa nestaende rørende. Baade med Penge og Rationeringsmærker. Selv midt i Jordbærtiden har jeg faaet Sukkermærker forærende."

"Hvad er det nu for Folk, der er Sabotører?"

"Det er et Tværsnit af Danmarks Ungdom. Alle Fag og enhver Form for Uddannelse er repræsenteret. Det er simpelthen den Del af Ungdommen, der har faaet en Mulighed for at komme med. Det er nemlig svært. Der kræves ikke blot de nødvendige fysiske og moralske Kvalifikationer. En personlig Kontakt til en, der i Forvejen er med i Arbejdet, er ogsaa nødvendig. Det er naturligvis mest ganske unge, 20-25 Aar. Vi har kun faa over 30. Vor Kammerat Bistrup, der for en Maanedetid siden blev skudt af Gestapo paa Strøget, var 40, og han var vor Nestor."

Det har I vel nok været længe om at finde paa!

"Faar I jeres Ordre ovenfra?"

"Mange af de Virksomheder, vi "ordner", har vi selv fundet og "givet" op", som vi siger, til Godkendelse eller Forkastelse hos Frihedsraadet. Andre faar vi blot Ordre om at sabotere. Hvad angaar de kortere eller længere Perioder, hvor vi overhovedet ikke har paavirket vore Medborgeres Mattesøvn, er disse Pauser altid en direkte Følge af Ordre fra Frihedsraadet. Det er svært for mange af os at adlyde en saadan Ordre, naar vi har en bestemt Opgave færdig tilrettelagt, og naar vi ved, at den paagældende Virksomhed af fuld Kraft øger den tyske Krigsproduktion. Men vi gør det."

"Var det svært at ligge stille under Strejken?"

"Svært? Ja, men vi havde vor Ordre. Forøvrigt kunde vi med god Samvittighed holde Sommerferie - da sabotere hele København jo. Og det var en stor Opmuntring for os at faa slaaet fast, at hele Byen, naar det kommer til Stykket, er med paa Holdet. Lad mig med det samme fremhæve, hvor meget det rent psykisk betyder for os, at vi praktisk talt aldrig ser et surt Ansigt, naar vi kommer ind paa en Fabrik. Og det skønt Arbejderne dog maa regne med en kortere eller længere Ledighedsperiode. Vi er endog blevet mødt med Bemærkningen: "Det har I vel nok været længe om at finde paa!" Ogsaa rent praktisk, navnlig ved at vanskeliggøre Eftersøgning, betyder Folkets Sympati uhyre meget. Den er simpelthen nødvendig for at vi kan arbejde under de Former, vi benytter nu."

Tro ikke Værnemagernes Dementier.

"Bliver det nu ordentlig undersøgt, hvad de enkelte Fabrikker producerer?"

"Ja, det kan jeg roligt sige. Udover at Frihedsraadet i hvert enkelt Tilfælde undersøger, om det er berettiget og paakrævet at standse en Virksomhed, foretager vi selv en meget grundig Undersøgelse af Virksomhedens Forhold. Rent bortset fra, at vi naturligvis ikke vil ødelægge mere, end Krigen nødvendiggør, vil vi da ikke risikere Mandskab og Materiel paa noget, vi ikke er bombesikre paa, trænger til Bomber." (forts. Side 2)

GESTAPO MYRDER VIDERE

Fabrikant Rasmus Hansen, Odense Linnedfabrik, blev den 13. Juli dræbt i sit Hjem. Han var en god dansk Mand, kendt i Venstres Vælgerforening i Odense.

Den 21. myrdede tyske Tjenestemand Kordegn Einar Asbo paa hans Kontor i Nabolgs. Asbo var en ualmindelig retlinjet Mand, der i det stille gjorde et stort Arbejde. Han forstod at finde "den skjulte Nød" i sit Sogn, og baade her og paa Koefoeds Skole for Arbejdsledige, hvor han virkede hver Eftermiddag, vil han blive mindet med Taknemlighed. Politisk sluttede han sig til Dansk Saml.

Den 25. myrdedes Købmand Waldemar Jensen i sin Forretning paa Standvejen. Han var konservativt Medlem af Amtsraadet i Københavns Amt.

Disse Mord skal formentlig være "Gengældelse" for nogle af de henrettede Stikkere. Men pas paa, Dr. Best! Mord som disse var en af Aarsagerne til Strejken. Vi kan strejke igen!

"Spiller politisk Overbevisning nogen Rolle for Op-
tagelsen af nye Folk ?"

"Overhovedet ikke. Ialfald ikke hos os. Hvordan det er i andre Organisationer, ved jeg ikke. Vi diskuterer aldrig Politik. Vi har nok at gøre med det praktiske."

"Hvordan uddannes Sabotørerne ?"

"Godt ! Først faar de en grundig teoretisk Uddannel-
se. Derefter bliver de taget med paa ufarlige eller min-
dre farlige Aktioner. De saakaldte Skovture. Deres Reak-
tioner under Aktionen afgør, hvorvidt de kan deltage i
de mere farlige. Iøvrigt gaar de fleste Aktioner som en
Leg. Tre Fjerdedele af Arbejdet ligger i Tilrettelæggel-
sen. Hver Mand ved paa Forhaand nøjagtig, hvad han skal
gøre. Ellers kunde vi ikke ordne en Fabrik paa 10 Minu-
ter. Noget af det sværeste ved det hele er saamænd at
finde den rette Maske, naar Sabotagen Dagen efter disku-
teres paa vore Arbejdspladser."

Efter Krigen -

"Hader I Tyskerne ?"

"Det har jeg ikke tænkt over. Jeg elsker Tyskland og har tidligere været der meget. Jeg lider med de gode Ty-
skere under det, der overgaar dem nu. Men hvis Gestapo-
typen er identisk med Gennemsnitstyskeren, saahader jeg
Tyskerne, og hvem gør ikke det ?"

"Er jeres Arbejde saa spændende, at I ikke som os
andre længes efter Freden ?"

"Forleden fik jeg rigtig Kaffe, frisk fra Sverige.
Jo, jeg længes efter Freden !!"

Samtalen er Slut. Han skal videre, rundt i Byen for
at planlægge nye Aktioner. Men jeg sidder tilbage med
et stærkt Indtryk af en Mand, der uden store Ord og
Falbelader klarer det Job, Krigen har tvunget ham til.
Det er ikke Romantik og Uansvarlighed, der præger vore
Sabotører, men nøgtern, dygtig Saglighed.